

Joh.16:5-11, 5:e sönd i påsktiden 1:a årg. 120506

Vi är kvar i Jesu avskedstal till sina lärjungar. Texten för idag ligger straxt före den vi läste förra söndagen. Men vi känner igen temat, Jesus försöker förklara vad som kommer att hända, både i det korta men också i det lite längre perspektivet. Jag kommer att lämna er, men det kommer en fortsättning på det, en god fortsättning. Men vännerna orkar inte tänka klart, de orkar inte, eller som det står i texten "ingen av er frågar mig: Vart går du? Utan det jag sagt fyller era hjärtan med sorg." Och visst, självklart är det så, vännerna vill ju inte att Jesus ska lämna dom.

Och även om de också tidigare varit med om stora och mirakulösa händelser. Hur ska dom nu kunna ta till sig det märkliga talet om 3:e dagens uppståndelse från de döda? Besvikelsen måste ha lyst i deras ögon..

Också orden "det är för ert bästa jag lämnar er." De måste ha känts bra märkliga. Och många av oss har väll, nog i all välmening också fått höra orden, "Det var nog bäst det som skedde." kanske var det menat som tröst, men kändes som ett piskrapp... "Bäst som skedde"...

Men hjärtat är redan fyllt av det man inte ville, av sorgen eller av rädslan. Det är inte mycket annat som får plats.

"Det är för ert bästa som jag lämnar er", men vem vill bli av med det man har, kanske till och med, med det man är, har blivit...

Och här kanske vi nästan lite brutalt ramlar in dagens tema "Växande i tro." Mitt i en slags grundförutsättning, kanske för allt växande. Kan man växa utan att släppa taget? Eller omvänt, kan man växa, om man till varje pris vill hålla fast och kvar? Jesus säger vid ett tillfälle: "Sannerligen, jag säger er: om vetekornet inte faller i jorden och dör förblir det ett ensamt korn. Men om det dör ger det rik skörd. Den som älskar sitt liv förlorar det, men den som här i världen hatar sitt liv, han skall rädda det till ett evigt liv."

Här har jag lite svårt för orden älska och hata i det här sammanhanget, att älska och hata sina liv som han säger.

Det är klart att vi ska älska våra liv. det är inte jag som översätter bibeln, och kanske är det att göra övergrepp på ordet. Men skulle man kunna översätta "älska livet" med att "krampaktigt hålla kvar". Och "hata livet" med att "våga släppa greppet om det". För jag tror att det är det det egentligen handlar om. Att växa, det måste ju vara att utsätta sig och öppna sig för att förändras. Annars är det väl vare sig växt, eller ens meningsfullt att söka.

Och att hitta någonting nytt för mitt liv, ja vad spelar det för roll om jag inte är beredd att öppna mig för det nya. Men det är väl heller ingen som har sagt att växande och förändring alltid skulle vara enkelt.

Ja, vad var det hon skrev Karin Boye

”Svårt att vara oviss, rädd och delad,  
svårt att känna djupet dra och kalla,  
ändå sitta kvar och bara darra -  
svårt att vilja stanna  
och vilja falla.

Nej ”Den som krampaktigt hänger kvar vid sitt liv, han ska mista det. Men den som vågar släppa greppet, han skall rädda det till evigt liv.”...Att rädda sig själv, att hitta sig själv...

Det finns en annan dikt som jag inte riktigt kan släppa i sammanhanget. Jag tror på den ensamma människan, skriver Gunnar Ekelöf

Jag tror på den ensamma människan  
på henne som vandrar ensam  
som inte hundlikt löper till sin vittring,  
som inte varglikt flyr för människovittring:  
På en gång människa och anti-människa.

Hur nå gemenskap?  
Fly den övre och yttre vägen:  
Det som är boskap i andra är boskap också i dig.  
Gå den undre och inre vägen:  
Det som är botten i dig är botten också i andra.  
Svårt att vänja sig vid sig själv.  
Svårt att vänja sig av med sig själv.

Den som gör det skall ändå aldrig bli övergiven.  
Den som gör det skall ändå alltid förbli solidarisk.  
Det opraktiska är det enda praktiska  
i längden.

Det ensamma och det gemensamma skriver han om, och är det inte så livet ser ut för oss. Inte vill vi se oss som ensamma, men den som aldrig snuddat vid sin ensamhet, den är nog inte riktigt sann.

Kanske är det som för Pär i himlaspelet när hans vän och vägvisare tillslut säger, ”Nu måste jag hem och slå tegen, du får gå ensam de yttersta stegen.

Det är nog så det är, vi är så ofta hänvisade till oss själva, -till den ensamma människan. Men det är bara halva sanningen. Vi finns också och lever i det gemensamma.

”Det som är boskap i andra är boskap också i dig.”

”Det som är botten i dig är botten också i andra.”

Det finns flykt säger han, men det finns också inre väg, en väg mot en botten i oss alla, en slags gemensam botten. Det är nog så att vara människa.

Och i den botten tänker jag mig, att vi kan möta och se varandra, i nån slags gemensam erfarenhet och känsla . Där är du och här är jag, och så himla olika är vi ändå inte.

Men jag tänker också att i den gemensamma botten så möter oss någon, -så möter oss något, större och annorlunda.

I texten kallar Jesus det för hjälparen. -Hjälparen, den heliga anden, hon som hjälper oss att leva. Hon som hjälper oss att vara. Hon som hjälper oss att hjälpa...

Annorlunda ja kanske, men ändå inte främmande.

Och när hjälparen kommer, säger Jesus, i den lite kryptiska avslutningen av texten, ska han visa världen vad, synd, rättfärdighet och dom är.

Kommer ni ihåg vad det stod i texten?

Synd: de tror inte på mig.

Rättfärdighet: jag går till fadern och ni ser mig inte längre.

Dom: denna världens härskare är dömd.

Synden, det är inte moral det handlar om, utan om att tro och om att hoppas, att våga tro och hoppas. Att livet ska kunna få vara så gott det går. Att kärlek ska kunna finnas. Kanske också att den ska kunna få växa, just som varmisarna gjorde, när man gav så blev de fler. Att det jag är och det jag gör, kan ha betydelse, också för andra. Ja, kom ihåg, -"Det som är botten i dig, det är också botten i andra." Att inte kunna tro, att inte våga tro, det är det som är synd.

Också Domen: Denna världens härskare är liksom dömd redan på förtid. Den lilla människan har alltid rätt, för sanningen har alltid, och kommer alltid att ha det sista ordet. Även om det idag ser ut som slags evig Jänkadans där det känns som om vi nästan tar lika många steg bakåt som framåt. Så måste vi ändå tro att det är så. Sanningen har alltid det sista ordet. Vad skulle vi annars ha att hoppas på?

Och Rättfärdigheten: Gud hämtar hem sonen. Jesus går ur tid och rum, för att finnas i varje tid och i varje rum. Grunden för att tron och hoppet kan vara sant. Jesus var inte bara en perikop i mänsklighetens historia.

Detta är givet till oss, för människornas skull, för livets och världens skull. Vi får ta emot det, och leva i det. Men mina vänner, och nu är vi tillbaka där vi började. Då måste vi kanske våga släppa något på det klänger oss fast vid, det vi trodde var sant, bäst och riktigt. Att släppa och våga öppna sig för någonting nytt. Lärjungarna levde i en tid som förändrade deras liv, det kanske du och jag också gör.

"För då, när ingen rädsla längre håller,

faller i ett glitter kvistens droppar  
glömmer att de skrämdes av det nya  
glömmer att de ängslades för färden -  
känner en sekund sin största trygghet,  
vilar i den tillit  
som skapar världen.”